

stranka odpovedala dosedanjemu programu in vstopila v Pašičevo vlado.

Kmalu nato je bil tudi Štefan Radič izpuščen. V oktobru ga je kralj sprejel v avdijenco, v novembru pa je vstopil v vlado kot prosvetni minister. V letu 1926 je prišlo med radikalno in Radičevo stranko do ostrih napetosti, zaradi katerih je Radičeva stranka zopet zapustila vlado in prešla v opozicijo. Pa zadnjih volitvah se je Radič združil s Pribičevičem v kmetško demokratsko koalicio.

POLITIČNI RAZGOVORI

»Radič je umrl«, tako so načeli naši znanci svoj političen razgovor preteklo nedeljo.

»Bog mu daj večni mir in pokoj«, so dodjali vsi, ker Slovenci so vajeni tako voščiti, če izvejo, da je kdo umrl, pa naj bo kdorkoli.

»Radič je mrtev«, je prvi povzel besedo naš gospodar. »O mrtvih, tako se splošno reče, naj se ne govori kakor samo dobro. Tudi mi danes opustimo vsako sodbo nad Radičem, ker sedaj nismo več poklicani, da ga še sodimo. Je druga stvar, ki je zelo važna: Kaj bodo sedaj Hrvatje?«

Molk je nastal v družbi. Nihče ni vedel, kaj bi naj na to rekel.

»Kaj ti meniš«, so se konečno zjedini vsi na odgovor, ki pa je bil novo vprašanje. Gospodar je odgovoril:

»Teško je danes Hrvatom. Žalujejo. Radič je bil človek, ki jih je držal skup, kakor nas drži skup naš voditelj dr. Korošec. V seljački stranki nima Radič pravega naslednika. Predavec ali Maček ali Košutič se sicer imenujejo, ali Radiča ne bodo nadomestili. V Radičevo stranko je zadnji čas stopil dr. Trumbič, ki se rad predstavlja kot vodja hrvaške inteligence. V stranko je bil sicer sprejet, toda radičevci so se že naprej zavarovali, da bi dr. Trumbič prišel po njih za voditelja Hrvatov.«

»Kaj pa Pribičevič«, je vprašal župan, »zdi se mi, da hoče on biti politični dedič Radiča.«

»To je res«, je dejal gospodar, »Pribičevič hoče biti. Pretekli teden so hrvaški listi prinesli posebno reklamo za njega. Neki radičevski oblastni poslanec, nekoč demokrat, poziva Hrvat, naj ne beže od Pribičeviča, naj mu sledijo, on jih bo rešil. Že to dejstvo, da je Pribičevič dobil tako reklamo zase in to v času, ko je že umiral Radič, je zelo značilno. Sej, ki jih imajo radičevci in demokrati, stalno predseduje Pribičevič!«

»Pa jih bo res on zajahal«, je bolj po domače povedal neki kmet v naši družbi.

»Je res nevarnost, da bo Pribičevič postal v celoti Radičev naslednik, ker on dokazuje sedaj Hrvatom, da sami

Po smrti in pogrebu.

Veliko je zanimanje v političnih krogih, kako in kaj bo sedaj z Radičevo stranko in z zvezo s Pribičevičem po Štefanovi smrti. Podpredsednik Seljačke stranke dr. Maček je izjavil, da ni zapustil pokojni nobene oporoke, ki bi označevala, kdo naj bo njegov naslednik in kaka naj bo politika hrvaškega naroda za slučaj, da bi dohitela Radiča smrt.

Nekateri vodilni Hrvati so sedaj še mnenja, da bi bil naslednik Štef. Radiča znani dalmatinski prvak dr.

nimajo več moza, ki bi jih naj vodil. Če se to zgodi, tedaj je politika hrvaškega naroda doživela največji polom.«

»Pa so Hrvatje res tako pozabljivi, da ne poznajo več Pribičeviča«, je ustavil besedo župan.

»Skoro moram reči, da so gluhi in slepi in ne čutijo nič, ako se zaupajo Pribičeviču. Pomislite, možje: Kdo je Hrvat tepel? Kdo jih je metal v ječo in med drugimi tudi rajnega Štefana Radiča? Kdo je ves narod hrvaški dal pod obznano? To je bil Pribičevič! In v zadnjem času: kdo je nahujskal Hrvat, da niso šli v vlado preje? Kdo je odgovoril v imenu Radiča, ki o tem kot bolnik ni vedel, da Hrvati nočejo niti predsedstva vlade? Kdo je sklical v Zagreb državne poslance Hrvaške na zborovanje? To vse je delal Pribičevič. Pribičevič se drži politično le s tem, da vzgaja — prepir med Srbi in Hrvati! Preje je hujskal Srbe zoper Hrvat, zdaj hujška Hrvat zoper Srbe. Pribičevič je oni zli duh za Hrvaško od začetka naše države in kdo more reči, da bo prišlo kaj dobrega, ako bi danes Hrvati res bili tako slepi in bi si Pribičeviča izvolili za — Radičevega naslednika!«

»Pa so se Pribičevič in vsi njegovi ljudje vendar poboljšali in zdaj resno mislijo«, je ugovarjal eden, da bi vsaj malo Hrvat zagovarjal, če bi res naredili to neumnost.

»Pribičevič in njegovi so vedno enaki in so nepoboljšljivi. To so spoznali radičevski oblastni poslanci v mariborski oblastni skupščini. Pri oni znani hrupni razpravi je med drugim dr. Ogrizek pokazal radičevskim poslancem »Orjuno« z dne 23. 7. t. l., ki je tri dni po onem umoru v narodni skupščini izšla. Ta »Orjuna«, ki je glasilo Pribičevičevih ljudi, piše, da je Radič sam ustvaril ozračje, ki ga je moral izčistiti strel! Kako so radičevski oblastni poslanci debelo gledali in niso hoteli verjeti, dokler se jim ni črno na belem pokazalo, da je res tako pisano. Zdaj so si to zabeležili in se dejali, da bodo o tem poročali voditelju in vodstvu stranke. »Orjuna« tu ni imela prav. Tak divji položaj je pripravil Pribičevič, Radič je bil le njegovo orožje. Vse, kar pa je naredil in povzročil,

Trumbič, ki se je vrnil šele pred dnevi zopet nazaj v klub KDK poslancev.

Veliko se govori tudi o Pribičeviču kot nasledniku, a so kar najbolj resni dvomi, da bi zamogel obdržati on to mesto in kot Srb voditi Hrvat, katere je svojčas tako preganjal, batinal in skušal zadušiti nasilnim potom vso hrvaško zgodovinsko znamenito prošlost.

Kako se bo razvila zadeva z Radičevim nasledstvom, to bodo pokazali že koj prvi dnevi po pogrebu rajnega Štefana.

je seveda javnost krivila Radiča in tudi Pribičevičevi ljudje so ga v »Orjuni« obdolžili, da je on kriv žalostnega 20. junija. Pravi krivec, pravi hujškač pa danes stopa na prestol, ki ga je narod zaupal le Radiču in do zdaj še nikomur.«

»Pa ni nikogar, ki bi Hrvatom to dopovedal«, se je začudil naš dober mož, ki je bil do vzeta za dobro besedo.

»Ti misliš, da bi bilo potrebno, da bi nekdo to Hrvatom dopovedal. Saj imaš prav! Samo eno je: Nas ne poslušajo. Ne verujem, če nas bodo sedaj Hrvatom bo zopet dana prilika, da pokažejo, ali so zreli za trezno in mirno politiko. Mi jim danes ne bomo nič rekli, sicer se zopet razburijo, mi počakamo, da vidimo, kako bodo napravili!«

»Eno jim pač želim«, je dejal župan, »da bi tega zla od Radiča ne podedovali, da bi, kakor se je njemu žal velikokrat zgodilo, ne zamudili pravih in ugodnih trenutkov, ki znajo izpolniti želje Hrvaške, Slovenije in ostalih pokrajin države ter zadovoljiti ves narod v državi!«

»Imaš prav«, so dejali možje in se razšli, da v »Slov. Gospodarju« preberejo, kaj je kaj novega.

V NAŠI DRŽAVI.

Radičeva smrt je zadela politično življenje v taki meri, da se ni izvršilo in ne razpravljalo dosti o čem drugem. NSS je izdala na hrvaški narod poseben proglas. Zelo je bilo vidno, da ta proglas ni podpisala zveza radičevcev in pribičevičevcev, niti predsednik Pribičevič, ampak samo radičevci.

Življenje v parlamentu je bilo do Radičeve smrti zelo živahno. Izjava vlade dr. Korošca je bila v razpravi. Za vladino večino je govoril dr. Hohnjec. Njegov govor je napravil na vse velik učinek in nihče mu ni ugovarjal. Osebnost proti dr. Korošču niso govorili niti poslanci iz opozicije, razven Petejana, socialist, ki ga pa